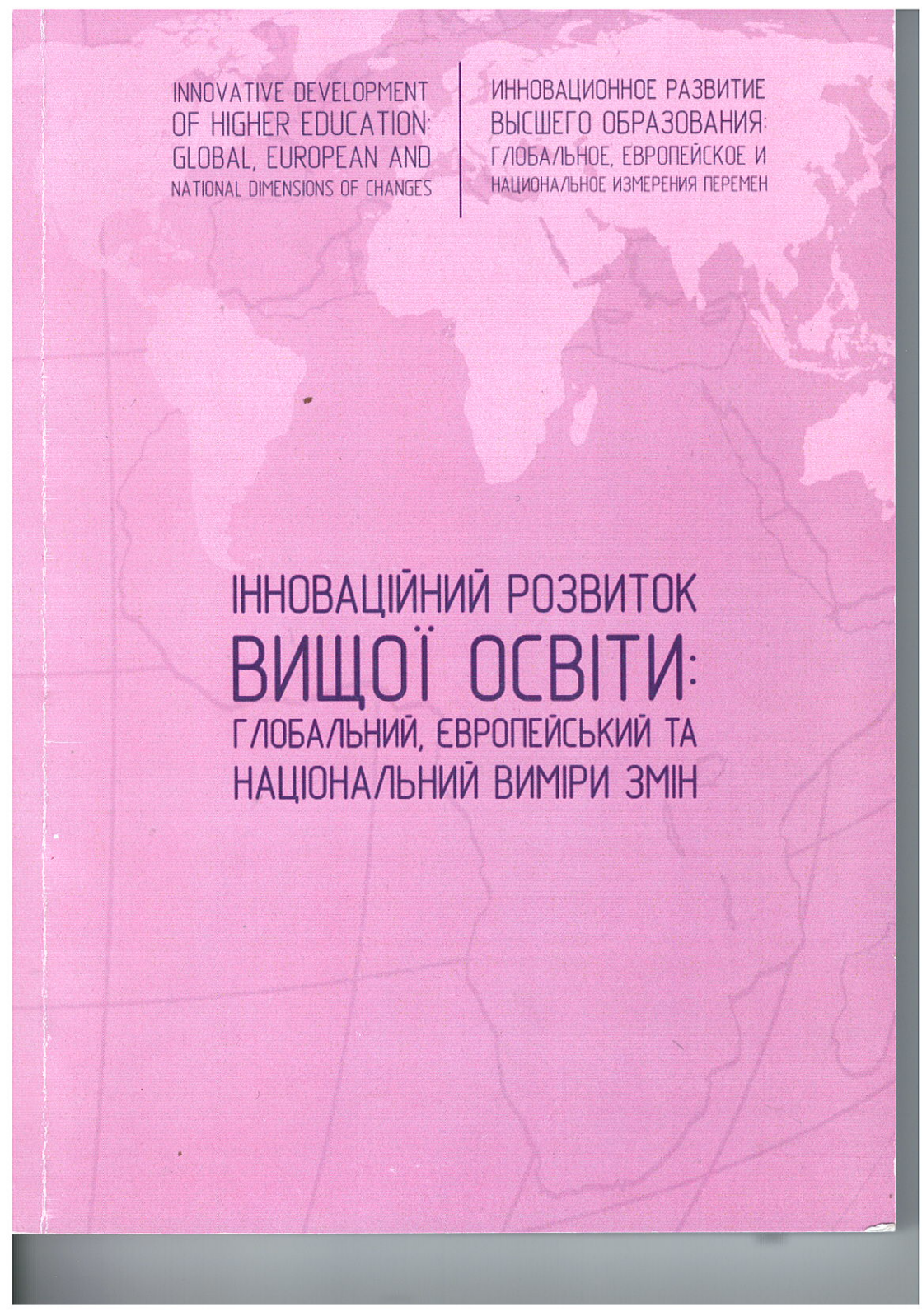

A faint, pink-toned world map serves as the background for the entire page. The map shows the outlines of continents and major lines of latitude and longitude. The text is overlaid on this map.

INNOVATIVE DEVELOPMENT
OF HIGHER EDUCATION:
GLOBAL, EUROPEAN AND
NATIONAL DIMENSIONS OF CHANGES

ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ
ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ:
ГЛОБАЛЬНОЕ, ЕВРОПЕЙСКОЕ И
НАЦИОНАЛЬНОЕ ИЗМЕРЕНИЯ ПЕРЕМЕН

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ГЛОБАЛЬНИЙ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ ЗМІН

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Департамент освіти Сумської обласної державної адміністрації
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
за участю

Національний Еразмус+ офіс в Україні
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Київський університет імені Бориса Грінченка
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Шандунський педагогічний університет, КНР
Музична школа «Петар Стоянович», м. Уб, Сербія
Ліцей Rostand в Chantilly, Франція
Державний вищий навчальний заклад ім. Вітелона в Легніце, Польща
Universidad Autonoma de Queretaro Nuevo San Juan, Mexico
Oekraïense School, Netherlands
Unicaf University, Great Britain
Інститут розвитку освіти імені Абдурахмана Джамі, Таджикистан
Ташкентський державний педагогічний університет імені Нізамі, Узбекистан
Національний університет Узбекистану, Узбекистан
Каракалпакський державний університет імені Бердаха, Узбекистан
Ташкентський інститут іригації та механізації сільського господарства, Узбекистан
Ташкентська музична академія, Узбекистан
Державна установа «Палац дітей і молоді «Золак» м. Мінська», Республіка Білорусь
Державний заклад освіти «Середня школа № 180 м. Мінська», Республіка Білорусь

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ: ГЛОБАЛЬНИЙ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ ЗМІН

Матеріали VII Міжнародної
науково-практичної конференції

20–21 квітня 2021 року

Суми
Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка
2021

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ, ЄС ТА СВІТІ

Dieniezhnikov S. Modern education and digital society	3
Загоруйко Л., Красуля А. Віртуальні інструменти інтернаціоналізації вищої освіти	8
Кравченко С. Інноваційні освітні тренди: до постановки проблеми	8
Кривцова О. Навчальна аналітика як фактор забезпечення якості освіти в ЗВО	10
Курбатов С. Університетські рейтинги як інноваційна технологія оцінки якості вищої освіти	13
Kucheruk S. Innovation processes in high education in ukraine and in the world	17
Литовченко І., Лавриш Ю., Лук'яненко В. Сутнісна характеристика корпоративної освіти в контексті освіти дорослих США	20
Локшина О. Справедливість в освіті як стратегічний орієнтир Європейського Союзу	22
Огієнко О. Якість вищої освіти в США: підходи до визначення у ретроспективі та сучасному контексті	24
Постригач Н. Критерії забезпечення якості вищої освіти в Туреччині	27
Уманська Т. Студентське самоврядування: сутність і сучасне правове забезпечення	30
Хван Л., Гулимов А., Сайдов А. Межкультурная коммуникация – новое направление в подготовке филологов в вузах Узбекистана	34
Христій Ю. Розвиток міжнародного співробітництва у професійно-технічній освіті: досвід Німеччини	37
Чу Їн. Стратегії інтернаціоналізації вищої освіти Китаю	39
Shykhnenko K. Some issues concerning the organizational structure for administration of research at the USA universities	41
Шмалей С. Напрями інноваційно-освітньої діяльності у вищих навчальних закладах	45

РОЗДІЛ 2. ІННОВАЦІЇ У ДОКТОРСЬКІЙ ПІДГОТОВЦІ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ: УКРАЇНСЬКИЙ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД

Баліка Л. Використання інформаційних технологій у підготовці здобувачів ступеня PhD з освітніх педагогічних наук	49
Бойченко М. Міжнародні спільні програми докторської підготовки: аналіз європейського досвіду	51
Пазюра Н. Виховання освітніх лідерів на програмах підготовки докторів філософії в США	53
Петренко О. Практика визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, з дисципліни «Технологічні аспекти роботи над дисертацією» у підготовці доктора філософії	55
Пустовіт Г. Інноваційний зміст навчальної дисципліни «Управління науковими проєктами» у підготовці майбутніх докторів філософії	58

Сбруєва А. А. Досвід реалізації проєкту ЕРАЗМУС+ Жан Моне Модуль «Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах інтердисциплінарного та інклюзивного підходів»	60
Чернякова Ж. Ю. Досвід викладання навчального курсу «Academic Writing» в контексті реалізації проєкту Жан Моне Модуль.....	64
Чернякова Ж. Ю. Стратегічні пріоритети розвитку докторської освіти: європейський досвід	67

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ, ЄС ТА У СВІТІ

Авраменко В. Поняття «неформальна освіта» у зарубіжній науковій думці: досвід термінологічного аналізу	71
Авшенюк Н. Особливості інституційної акредитації провайдерів педагогічної освіти у Великій Британії	74
Анисикова І., Кузисцова Н., Ружицька О. Основні напрями розбудови системи внутрішнього забезпечення якості у закладі вищої освіти ...	77
Аніщенко О. Центри андрагогічної майстерності як осередки професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти	81
Ахмедов Э. Развитие инновационного потенциала военных педагогов	84
Бондаренко І., Лянной Ю. Застосування інноваційних технологій та засобів тренувального процесу у професійних жіночих клубах з хокею на траві	87
Гулей О. Професійна підготовка майбутніх фахівців декоративного мистецтва засобами витинання	89
Джурило А. Сучасний педагогічний інструментарій оцінювання якості освіти	91
Ісакова Є. Напрямки професійного розвитку вчителів Сінгапуру	93
Карпусь О. Організація фізичної активності школярів у Фінляндії	98
Корж-Усенко Л. Педагогічне краєзнавство в контексті глокалізації освіти	100
Kulichenko A. Innovation and entrepreneurship at U.S. medical colleges in the 21 st century	103
Лазарєв М., Лазарєва О. Основні тенденції розвитку євристичної освіти в українській педагогіці	106
Никифоров А. Інновації в закладах освіти галузі художнього текстилю західної України кінця ХІХ – початку ХХ століття	108
Максименко О. Учителі у законодавстві повної загальної середньої освіти України: формат діяльності та самоврядування	110
Петренко С. Навчальна література з курсу «Управління ІТ-проєктами»: огляд вітчизняних і зарубіжних видань	113
Рохас Галік М. Організаційні основи навчання гри на скрипці в Еквадорі	115
Сапарова Н. Міжнародна стипендія «Болашак» як приклад державної уваги до питання підготовки фахівців	116
Стежко Ю. «Прямий метод» навчання іноземним мовам: межі ефективності	118
Трофіменко А. Педагогічна фасилітація у підготовці вчителя: зарубіжний досвід	121
Файзуллоєва И. Способы развития коммуникативных компетенций учащихся при обучении таджикскому языку	123

Шаповалова О. Впровадження інноваційних технологій в освіті: виклик XXI сторіччя, проблеми та перспективи	129
Ярашев С. Развитие технологической компетентности у будущих офицеров в условиях трансформации образования.....	133
Ярхо Т., Смелянинова Т., Легейда Д. Ключові дидактичні принципи базової математичної підготовки як чинник успішної імплементації у ЗВО трансдисциплінарної технології	135

РОЗДІЛ 4. СТРАТЕГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Батырова М. Стратегия инновационного развития коммуникативной компетентности у студентов.....	139
Бикова М., Проценко І. Професійна толерантність як складова педагогічної культури майбутнього педагога	141
Волошко Г. Умови організації кооперативного навчання в підготовці майбутніх педагогів	144
Генкал С. Формування біологічної компетентності у контексті продуктивного навчання учнів профільних класів	147
Гири О. Інтегрований підхід до компетентнісної підготовки учителів хімії та біології.....	149
Гоголь Т. Інноваційні підходи у формуванні логістичних компетенцій майбутніх фахівців сфери фізичної культури та спорту	153
Hryukova O. Incorporating the gender perspective in higher education teaching (a german case study).....	156
Гузенко О., Харламенко В. Сучасні підходи до організації підвищення кваліфікації	158
Kozlova O., Halus O., Kozlov D. Effective methods of training future professionals at higher educational institutions	161
Коваленко Н. Дослідження чинників розвитку професійної ідентичності майбутніх вчителів	163
Кривонос О. Практичне навчання студентів як провідна умова формування їх професійних компетентностей	167
Малахова М. Наукові підходи в організації ансамблевого навчання студентів-інструменталістів: системний, аксіологічний.....	169
Марусинець М. Проблема якості освіти в структурі підготовки фахівців Австрії.....	173
Михайличенко І. Досвід проектної діяльності Л. Кірдішевої в Лебединському педагогічному училищі імені А. С. Макаренка.....	175
Муминова Г. Формирование творческих способностей у будущих учителей на основе акмеологического подхода.....	178
Нарбунтович Н. Диссеминация в учреждении образования как условие преодоления консервативного опыта	180
Осьмук Н., Швець О. Методичні засади використання онлайн-дошки при вивченні навчального курсу.....	183
Петренко Л. Формування дослідницької компетентності в майбутніх учителів математики.....	186
Петренко С.І. Сучасні тенденції підготовки вчителів інформатики: досвід зарубіжних країн	188

Северіна Т. Online collaborative learning techniques.....	191
Семеновська Л. Іншомовна компетентність докторів філософії педагогічної галузі	193
Степанець М. Методологічні аспекти наукових досліджень магістрів освіти в університетах Канади	197
Улич А. Дидактичні функції комп'ютерного підручника як інноваційного засобу реалізації графічної підготовки студентів у педагогічних закладах вищої освіти	199
Убайдов А., Умаров У. Некоторые проблемы формирования профессиональных компетенций будущих учителей физики.....	202
Чистякова І. Механізми, процеси та ключові фактори трансформації європейської освіти вчителів	207
Тохириєн Ш., Камолиєн Е. Особенности использования инновационных технологий в преподавании фразеологизмов творчества Бозора Собира.....	210
Шпарик О. Розвиток цифрової компетентності вчителя	214

РОЗДІЛ 5. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРІВ ІННОВАЦІЙ В УКРАЇНІ, ЄС ТА СВІТІ

Мармаза О. Засоби інноваційного менеджменту	218
Скоробагаська О. До проблеми використання коучингових технологій у системі управління організацією.....	221

РОЗДІЛ 6. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Кулик Н., Косар Т. Психологічна стійкість юних-легкоатлетів	225

РОЗДІЛ 7. ІННОВАЦІЇ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ІЗ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»

Кириченко О. Створення інноваційного освітнього середовища в процесі професійної підготовки вчителя.....	227
Котелянець Н., Котелянець Ю. Формування творчої компетентності майбутніх вихователів в процесі професійної підготовки	231
Мирсагатов Н. Значение использования современных информационных технологий в дошкольных образовательных организациях .	234
Нестеренко С. Проблема самоосвіти як компонент безперервної освіти педагога	236
Химинець В., Островська М. Інноваційно-гуманістична спрямованість підготовки майбутніх вчителів початкової школи в ЗВО.....	239
Шквир О. Концептуальні засади оновлення підготовки майбутніх учителів початкових класів закладу загальної середньої освіти	243

РОЗДІЛ 8. ІННОВАЦІЇ У ВИХОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА»

Белова О. Особливості мовленнєвої готовності до школи старших дошкільників з тяжкими порушеннями мовлення.....	247
Василюк П., Литовченко С., Одиниця І. Біоетичне виховання на уроках біології.....	249
Зюлько В. Використання інноваційних методів виховання екологічної свідомості учнів молодших класів на уроках природознавства.....	252
Лоза Т. Використання йога-аеробіки у навчально-виховному процесі молодших школярів.....	256
Мукменєва Р. Формування національно-патріотичної свідомості учнівської молоді засобами кобзарського мистецтва.....	258
Некрасов Н. Типологія жанру концерту.....	260
Перекрестова О. Виховний потенціал закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного спрямування для розвитку обдарованих учнів.....	263
Пирматова М. Специфіка фольклорних образів в малій прозі В. Набокова (на матеріалі рассказів «Нежить», «Сказка», «Грива»).....	265
Сергєєва В. Впровадження інклюзії у дошкільній ланці освіти.....	267
Шупик Т. Критеріально-рівневе оцінювання готовності майбутнього вихователя до творчого розвитку дошкільників засобами казки.....	271

РОЗДІЛ 9. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Абдуазимова З. Інновации в профессиональной подготовке специалистов экологического образования.....	273
Павелків К. Інноваційні технології іншомовної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери в умовах освітнього середовища сучасного університету.....	277
Шевченко Т. Інноваційні технології підготовки та підвищення кваліфікації працівників надавачів соціальних послуг.....	281

РОЗДІЛ 10. ІННОВАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ КОРЕКЦІЙНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Бесседа В. Роль родини у корекції психомоторних розладів у дітей.....	285
Джаман Т. Педагогічні умови як чинники впливу на неперервну підготовку вчителів до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі.....	287
Никоненко Н. Портфоліо вчителя спеціальної освіти як інноваційний метод професійної підготовки.....	289
Придко Л. Роль педагогічної супервізії та педагогічної інтервізії у вирішенні актуальних питань інклюзивної освіти.....	292
Шевцов А. Підготовка ортопедагогів як інновація у сфері навчання фахівців зі спеціальної освіти та інклюзивного навчання.....	295

– поглиблюють уявлення про природничі науки, розширюють світогляд, сприяють формуванню різносторонньої, гармонічно та інтелектуально розвиненої особистості;

– інтегрування хімічних та біологічних понять є джерелом встановлення нових взаємозв'язків між фактами, які доводять чи спростовують певні висновки, спостереження студентів з інтегрованих проблем, що у цілому сприяє формуванню більш високого рівня теоретичного та креативного мислення.

Таким чином, інтегровані заняття з хімії та біології пов'язані єдиною дидактичною метою: формувати цілісне сприйняття довкілля, сприяти поєднанню знань, навчати умінню прогнозувати наслідки змін у відповідній частині системи, розвивати пізнавальні інтереси студентів, створювати позитивний емоційний фон у навчанні.

ЛІТЕРАТУРА

Гончаренко, С. У. (1997). *Український педагогічний словник*. К.: Либідь.

Козловська, І. М. (1999). *Теоретико-методологічні аспекти інтеграції знань учнів професійно-технічної школи*. Львів: Світ.

Степанюк, А. В. (1996). Інтеграція природничих дисциплін в школі. *Педагогіка і психологія*, 1, 18-24.

Т. Гоголь

Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ФОРМУВАННІ ЛОГІСТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

Формування різноманітних компетенцій у професійній підготовці випускників університету зумовлено переходом вищої освіти на компетентнісну модель, згідно якої – соціальне замовлення і цілі освіти формуються у компетентнісному форматі, а весь зміст освіти має бути спрямований на формування певного переліку компетенцій. Тобто, поряд з вимогами глибоких предметних знань і володінь інноваційними педагогічними та інформаційними технологіями, з'явилися такі вимоги, як соціально-професійна мобільність, здатність до адаптації, потреба в безперервному самовдосконаленні, психологічна стійкість, високий рівень загальнокультурних і професійних компетенцій. Зокрема, однією з таких вимог є залучення представників роботодавців (стейкхолдерів) до розробки змісту державних освітніх стандартів та освітніх програм.

Результати досліджень у сфері фізичної культури і спорту та опитування потенційних роботодавців (керівників освітніх організацій, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спортивних клубів) свідчать про зростаючу роль організаційно-управлінської та логістичної діяльності, до якої має бути готовий майбутній фахівець з фізичної культури та спорту. Як суб'єкт навчальної та тренувальної діяльності, він повинен бути комунікабельним, вміти управляти людьми (і тих що навчаються, і тих що

займаються спортом), знаходити спільну мову з батьками, приймати обґрунтовані і виважені педагогічні рішення (у тому числі при виборі засобів і методів навчального чи тренувального процесів), передбачати і визначати тенденції розвитку фізичної культури і спорту, володіти знаннями з сервісного обслуговування, транспортування спортивного інвентарю (спорядження), організовувати переїзди та розміщення спортсменів в готелях чи тренувальних базах і т.д.

Професійні компетенції тренера-викладача з виду спорту проявляються як синтез когнітивного аспекту, системи міждисциплінарних структурованих знань, умінь та навичок, особистісних складових (мотивація, професійно-ціннісні орієнтації, здібності, практична підготовка до професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту) і первинного професійного досвіду, який дозволить фахівцю якісно і кваліфіковано виконувати функціональні обов'язки і нормативно погоджені види професійної діяльності.

Починаючи з 90-х років XX ст. логістика стала одним з основних тактичних та стратегічних інструментів управління і прийняття рішень в сфері розвитку ділової активності та покращення якості надавання послуг. Застосування логістичного підходу в державному управлінні організаціями фізичної культури і спорту сприяє раціоналізації комплексу послуг фізичної культури і спорту, проведення спортивно-видовищних заходів, навчально-тренувального процесу, а також інформаційно-консультативних, освітніх та інших послуг фізичної культури і спорту.

Кожному підприємству (організації) для покращення сервісного обслуговування, задоволення потреб клієнтів необхідна сильна, професійна підготовка фахівців, яка включає і логістичні компетенції. Сформованість у тренера-викладача з виду спорту логістичних компетенцій забезпечить високу результативність його професійної діяльності, що є важливою умовою адаптації і самореалізації спеціаліста у професії.

Логістична компетентність у процесі професійної підготовки – це системно-особистісне навчання спеціаліста, яке відображає єдність теоретичної і практичної оптимізаційно-управлінської підготовки, необхідної для успішного функціонування підприємства, організації, установи.

Логістична компетентність включає наступні компетенції:

- інформаційно-аналітичні (володіння методами та технологіями побудови інформаційно-логістичних систем; навички аналізу і формування матеріальних та інформаційних потоків; уміння вирішувати задачі інформаційного забезпечення логістичної системи підприємства);

- організаційно-управлінські (уміння вирішувати задачі організації і ефективного функціонування логістичної служби на підприємстві; навички планування, регулювання, управління матеріальними та інформаційними потоками; уміння ефективно управляти конфліктами в області логістичної діяльності, працювати в команді для досягнення поставлених цілей; навички логістичного управління);

- оптимізаційно-технологічні (навички організації логістичних процесів на підприємстві, оптимізаційне моделювання; володіння технологіями закупівельної та виробничої логістики, логістики розподілу та збуту запасів, транспортної логістики, логістики сервісного обслуговування);
- маркетингові (навички виявлення актуальних і перспективних тенденцій споживчого попиту; володіння технологіями сегментного аналізу ринку спортивних, туристичних, реабілітаційних, фітнес послуг, технологіями маркетингових досліджень);
- моніторингові (уміння розробляти прийоми контролю ефективності логістичної системи організації, створювати експертні системи в сервісній логістиці; навички оцінки ефективності логістичних систем закладу);
- прогностичні (уміння розробляти логістичну стратегію підприємства; навички прогнозуючого моделювання в логістиці, прийняття рішень по стратегічному плануванню розвитку логістики на підприємстві) (Грибцова, 2011, с. 39).

Для ефективного формування системи логістичних компетенцій у майбутніх тренерів-викладачів в умовах реального навчально-виховного процесу закладу вищої освіти необхідна реалізація технологічного підходу. Питання освітньо-професійних технологій, які є основою навчально-виховного процесу, стало одним із активно дискусійних в теорії і методиці професійної освіти.

Процес формування основ логістичних компетенцій майбутнього фахівця сфери фізичної культури і спорту включає: адаптацію університетського компоненту, освітньої програми, навчального плану спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» до потреб формування логістичних компетенцій (впровадження курсів «Економіка спорту» та «Управління та логістика в спорті»); поетапне формування в періоди теоретичної підготовки і різних видів практики кейс-комплексів та професійно-логістичного портфоліо; виконання презентаційних проєктів та курсових робіт за тематикою, що відображає специфіку використання логістики у фізичній культурі та спорті; участь потенційних роботодавців (стейкхолдерів) до розробки освітніх програм та в комісії по підсумковій державній атестації випускника вузу.

Для забезпечення ефективного процесу формування у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту логістичних компетенцій необхідні наступні умови:

- адміністративно-організаційні (врахування при організації навчального процесу вимог сучасного ринку праці до професійної логістичної підготовки тренера-викладача з виду спорту; розвиток системи навчально-виробничого та науково-дослідного партнерства університету з різними установами (організаціями) сфери фізичної культури і спорту; педагогічний моніторинг особистого просування здобувачів вищої освіти у процесі формування логістичних компетенцій; прогностичність у

формуванні логістичних компетенцій тренера-викладача з виду спорту з урахуванням перспектив розвитку спортивної індустрії);

- дидактично-технологічні (варіативність, динамічність змістовно-технологічної бази дисциплін спеціалізації, програм практики; інтеграція нормативно-правової бази, організаційно-управлінської, професійно-практичної підготовки тренера-викладача з виду спорту; пріоритет проектних, проблемних технологій навчання; поетапне формування в період різних видів практик професійно-логістичного портфоліо, кейс-комплексів тренера-викладача з виду спорту);

- індивідуально-професійні умови (мотивація і активність студентів у володінні логістичними компетенціями; готовність викладача вузу до професійної інтеграції у процесі підготовки майбутнього фахівця; реалізація у підприємствах (організаціях) спортивного характеру вибору логістичних проектів; волонтерська діяльність студентів у сфері менеджменту сфери фізичної культури і спорту).

Результатами впровадження системи сучасних освітніх технологій на особистісно-професійному рівні в навчально-виховний процес університету виступають: підвищення конкурентоспроможності випускника на ринку праці; розвиток його соціальної, професійної мобільності науково-дослідної компетенції.

Застосування компетентісного підходу у вищій освіті спрямоване на перехід до нових галузевих стандартів і створює передумови для більшого зближення результатів освіти до потреб суспільства та вимог ринку праці.

Отже, якість професійної підготовки та формування логістичних компетенцій у майбутніх фахівців сфери фізичної культури і спорту обумовлені синергетичною цілісністю варіативних освітніх технологій, кожна з яких окремо має відносно самостійний характер, але тільки разом вони можуть забезпечити нову якість професійної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

Грибцова, Л. С. (2011). Професійно-логістическая подготовка менеджеров санаторных комплексов. *Вестник Университета (Государственного университета)*, 4, 38-52.

Грибцова, Л. С. (2011). *Формирование в вузе профессионально-логистических компетенций менеджеров санаторно-курортных комплексов* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования»). Москва.

Хуторской, А. В. (2003). Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования. *Народное образование*, 2, 58-64.

O. Hryvkova

Putyvl College of Sumy National Agrarian University

INCORPORATING THE GENDER PERSPECTIVE IN HIGHER EDUCATION TEACHING (A GERMAN CASE STUDY)

Currently, the German universities, as well as a great number of higher educational institutions all over the world, are subject to strong pressures to